

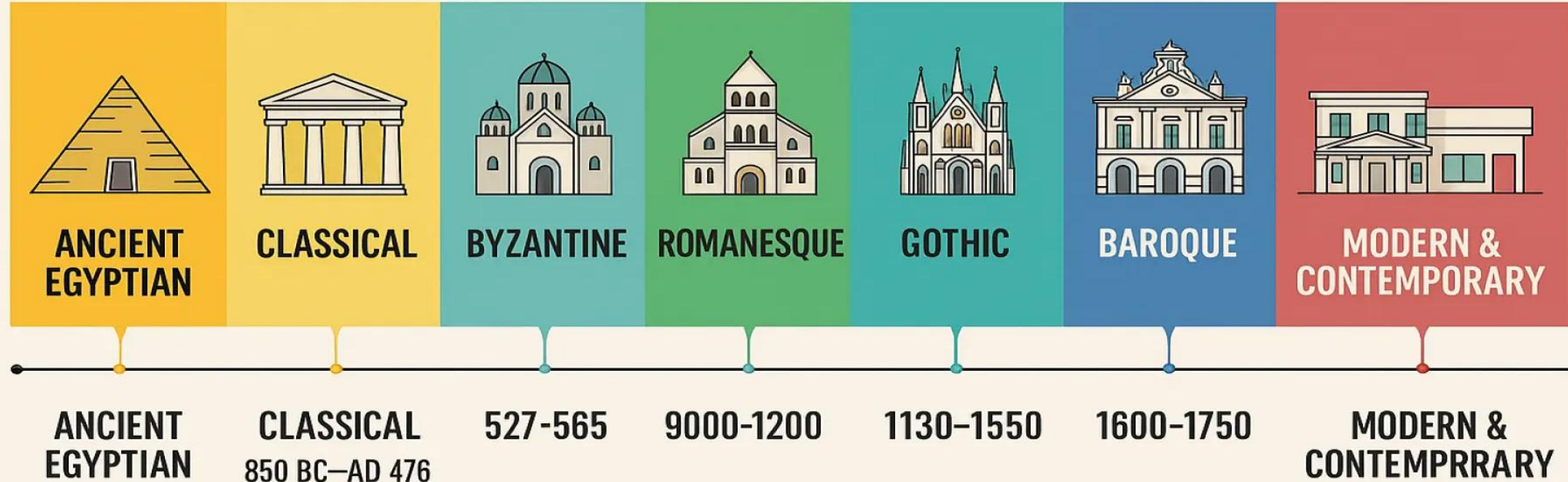
The background features a large, abstract composition of orange and black shapes. On the left, a large orange rectangle contains black silhouettes of two construction workers on a site, with a crane arm visible in the upper right. To the right of this, several smaller orange hexagons and polygons are arranged in a cluster, some containing black silhouettes of construction equipment. The overall design is modern and industrial.

Вступ до архітектури та будівництва

The background features a collage of yellow hexagons of various sizes. Some hexagons contain black silhouettes of construction elements: a crane, scaffolding, and a building under construction. A dark grey rectangular box with a thin white border is positioned on the right side, containing the title text.

Вступ. Історія будівництва та архітектури, значення галузі

TIMELINE OF ARCHITECTURAL STYLES

Архітектура — мистецтво будувати споруди, їхні комплекси, створюючи просторове середовище для життя й діяльності людей.

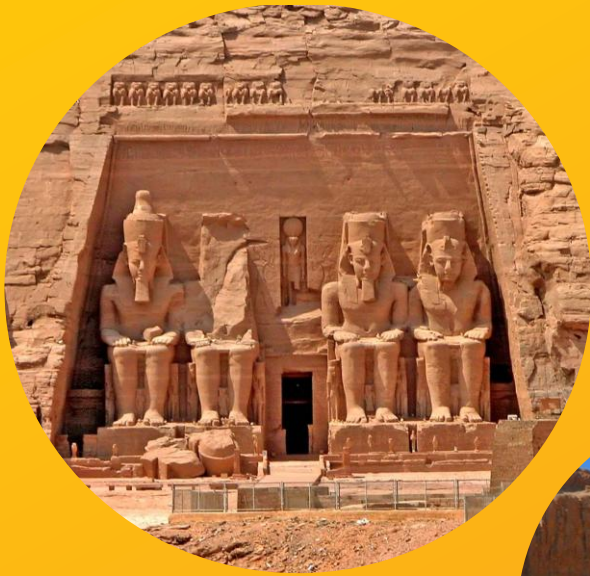

Будівництво — галузь
матеріального виробництва,
в якій створюються основні
фонди виробничого і
невиробничого призначення:
готові до експлуатації
будівлі, споруди, їх
комплекси.

Укриття гомінідів

Будови Древнього Єгипту

Антична Греція

Римська імперія

Романський стиль

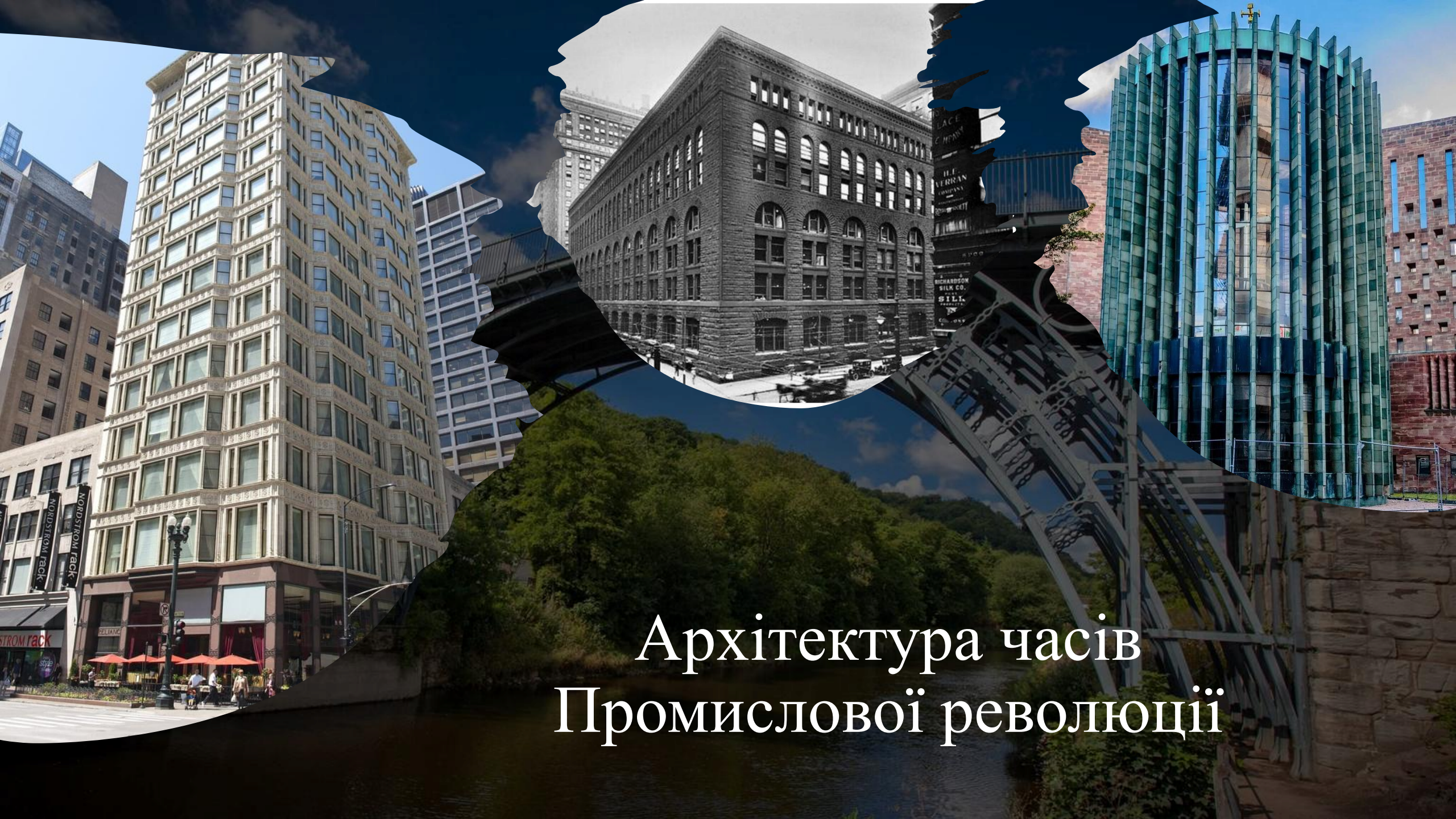
Готичний стиль

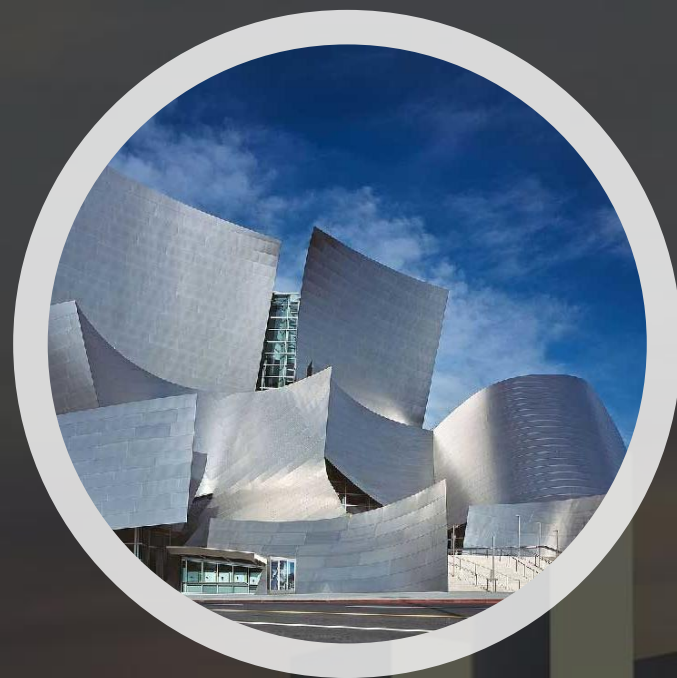
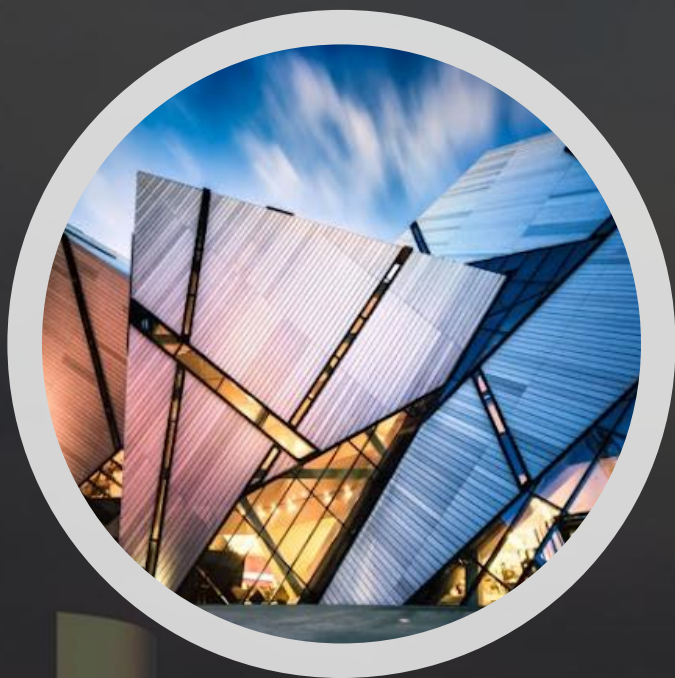
Відродження

Бароко

Архітектура часів Промислової революції

Архітектура сьогодення

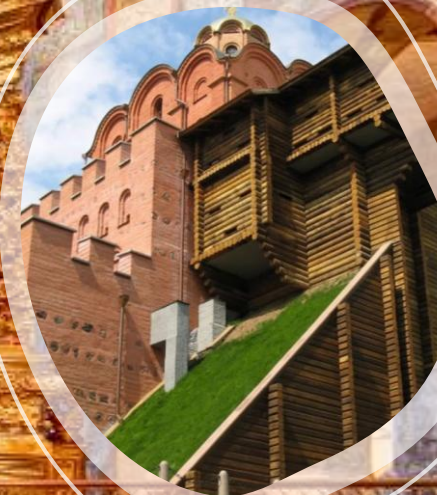
Архітектура України
скіфо-античного
періоду (VII ст. до н.е.
– IV ст. н.е.)

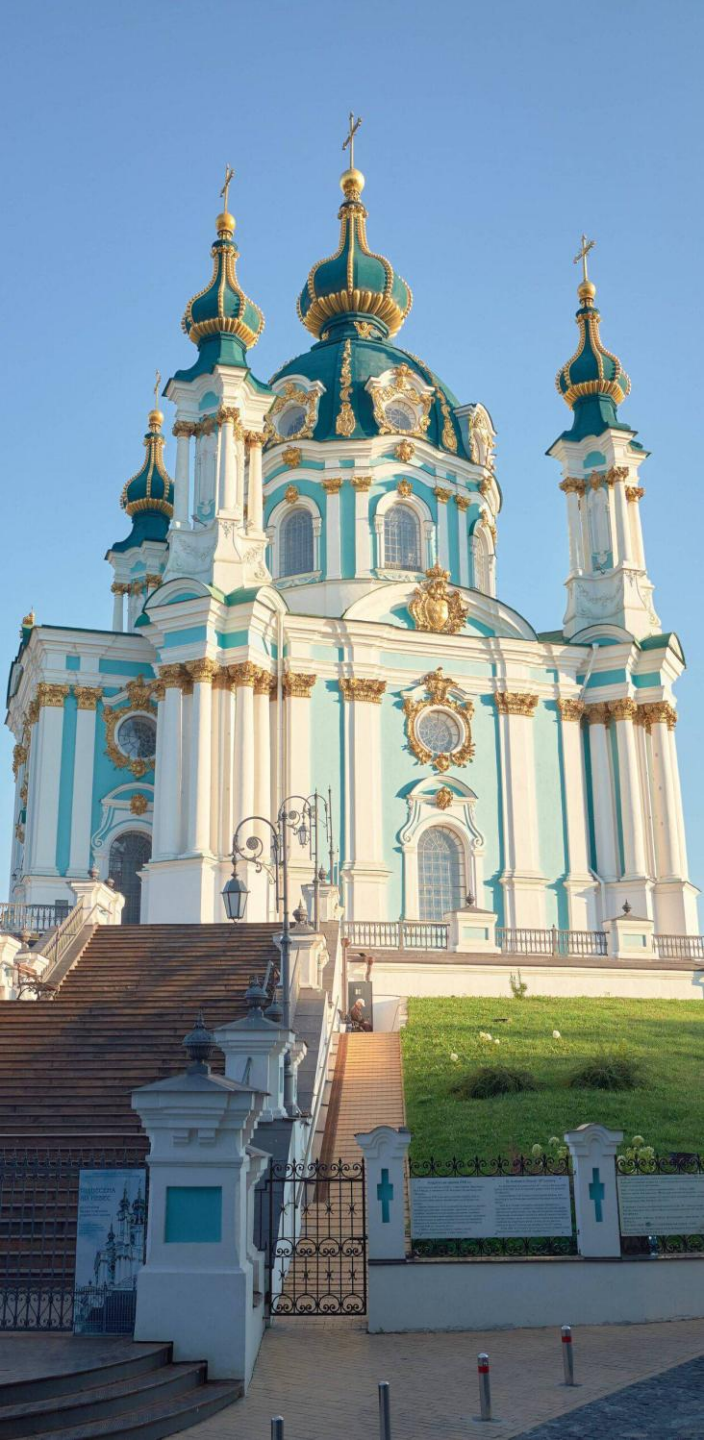

Архітектурна традиція Слов'янських племен

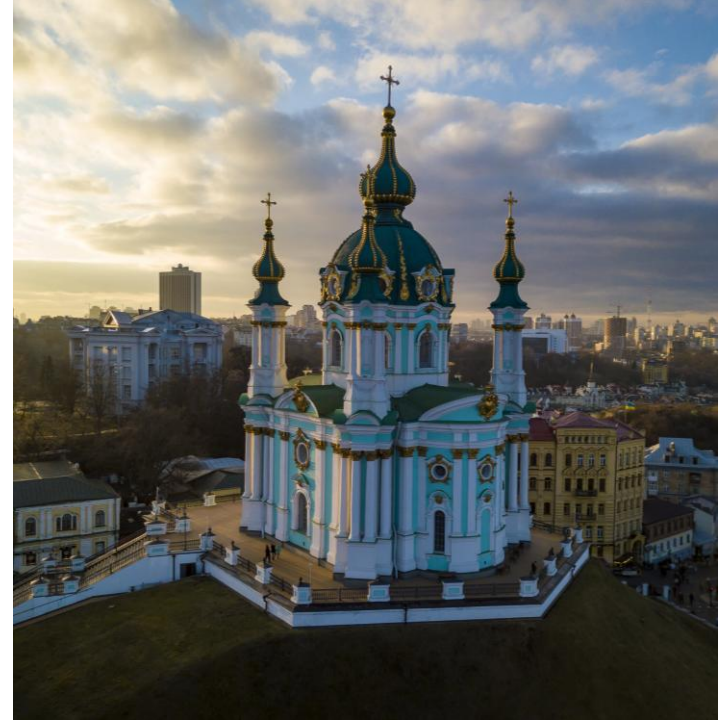

Будівельна
традиція
Київської Русі

Українське
(козацьке)
бароко

Архітектура радянського періоду

The background features a collage of construction-related silhouettes in black and orange. A large crane is visible in the upper left, and a complex steel framework of a building under construction dominates the center. Several hexagonal shapes are overlaid on the image; some are solid orange, while others are white with black outlines. A dark grey rectangular box with a yellow triangle at its bottom right corner is positioned on the right side, containing the title text.

Нормативно-правова база будівництва

Законодавчий рівень

- Закони України

Урядовий рівень

- Постанови та розпорядження КМУ

Відомчий рівень

- Накази профільних міністерств та відомчі акти, що затверджують ДБН, ДСТУ та інші технічні документи

Технічний рівень

- Безпосередньо технічні нормативи

Закон «Про регулювання містобудівної діяльності» (№ 3038-VI)

- Визначає правові та організаційні засади містобудування: планування територій, вихідні дані (містобудівні умови та обмеження), категорії складності/класи наслідків, дозвільні процедури (повідомлення, дозволи), експертиза, введення в експлуатацію, тощо.

Закон «Про архітектурну діяльність» (№ 687-XIV)

- Регулює статус та відповідальність архітекторів, авторський/технічний нагляд, права інтелектуальної власності на проєкти, вимоги до сертифікації виконавців.

Закон «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» (№ 208/94-ВР)

- Встановлює штрафну й іншу відповідальність суб'єктів містобудування за порушення вимог законів і підзаконних актів.

Закон «Про будівельні норми» (№ 1704-VI)

- Визначає правові засади створення та застосування будівельних норм (ДБН та ГБН), їх статус і порядок актуалізації; він консолідує роль центрального органу у сфері будівництва як суб'єкта нормування.

Закон «Про стандартизацію» (№ 1315-VII)

- Закріплює принцип добровільності національних стандартів і кодексів усталеної практики, **крім випадків**, коли їхню обов'язковість встановлено нормативно-правовими актами.

Закон «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (№ 124-VIII)

- Визначає рамку для прийняття технічних регламентів і процедур оцінки відповідності у суміжних з будівництвом сферах (вироби, матеріали, безпека).

**Постанова
№ 466**

**Постанова
№ 461**

**Постанова
№ 560**

**Постанова
№ 681**

**Порядок
виконання
підготовчих і
будівельних робіт**

**Питання
прийняття в
експлуатацію
завершених
об'єктів**

**Порядок
затвердження
проектів
будівництва і
проведення їх
експертизи**

**Порядок ведення
Єдиної державної
електронної
системи у сфері
будівництва
(ЄДЕССБ)**

Як і на яких умовах
набувається право на їх
виконання
(повідомлення/дозвіл,
клас наслідків, реєстрація
документів, тощо).

Механізм введення в
експлуатацію
(акт/сертифікат),
підстави, форми
документів.

Коли експертиза є
обов'язковою, хто її
проводить, як
затверджується проєкт.

Цифрова інфраструктура,
через яку проходить
більшість дій: подання
документів, реєстрація,
обмін даними з
кадастрами/реєстрами,
електронні кабінети
тощо.

Накази профільних міністерств: технічні норми і методики

- Накази Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури — це оперативний інструмент для затвердження технічних норм і методик.

Державні будівельні норми (ДБН)

- Вони затверджуються наказами міністерства як акти технічного нормування, є обов'язковими у межах предмета регулювання і підлягають офіційному оприлюдненню/актуалізації.

Настанови/кошторисні норми

- Встановлюють єдині підходи до ціноутворення, структури кошторисної документації, складу витрат, застосування індексів тощо (в обов'язковому полі для держзамовників і як ринковий стандарт для приватних проєктів).

Державні будівельні норми (ДБН)

Клас А

- **Організаційно-методичні документи**
 - **А.1 (стандартизація)**
 - засади системи нормування й стандартизації у будівництві, класифікацію докум., вимоги до їх побудови, оновлення
 - **А.2 (проектування)**
 - регламентує склад і зміст проєктної документації, заг. правила підготовки матеріалів на різних стадіях проектування;
 - **А.3 (виробництво)**
 - організація будівельного виробництва, правила виконання робіт, загальні вимоги до технологічних процесів та ОП під час будівництва

Клас Б

- **Містобудівні документи**
 - **Б.1 (містобудування)**
 - норми, що задають рамки містобудівної діяльності на рівні територій
 - **Б.2 (планування)**
 - вимоги до планування і забудови територій населених пунктів, зонування, щільності, інсоляції/шуму, транспортної доступності й ін.

Клас В

- **технічні документи (вимоги, об'єкти/продукція, експлуатація/ремонт)**
 - **В.1 (вимоги)**
 - вимоги безпеки й надійності для всіх об'єктів: пожежна, сейсмічна, конструктивна, енергоефективність, охорона довкілля тощо
 - **В.2 (об'єкти/продукція)**
 - норми, що стосуються конкретних типів будинків/споруд та інженерних систем
 - **В.3 (експлуатація, ремонт)**
 - вимоги до експлуатації, утримання, ремонту та реконструкції об'єктів

Клас Г

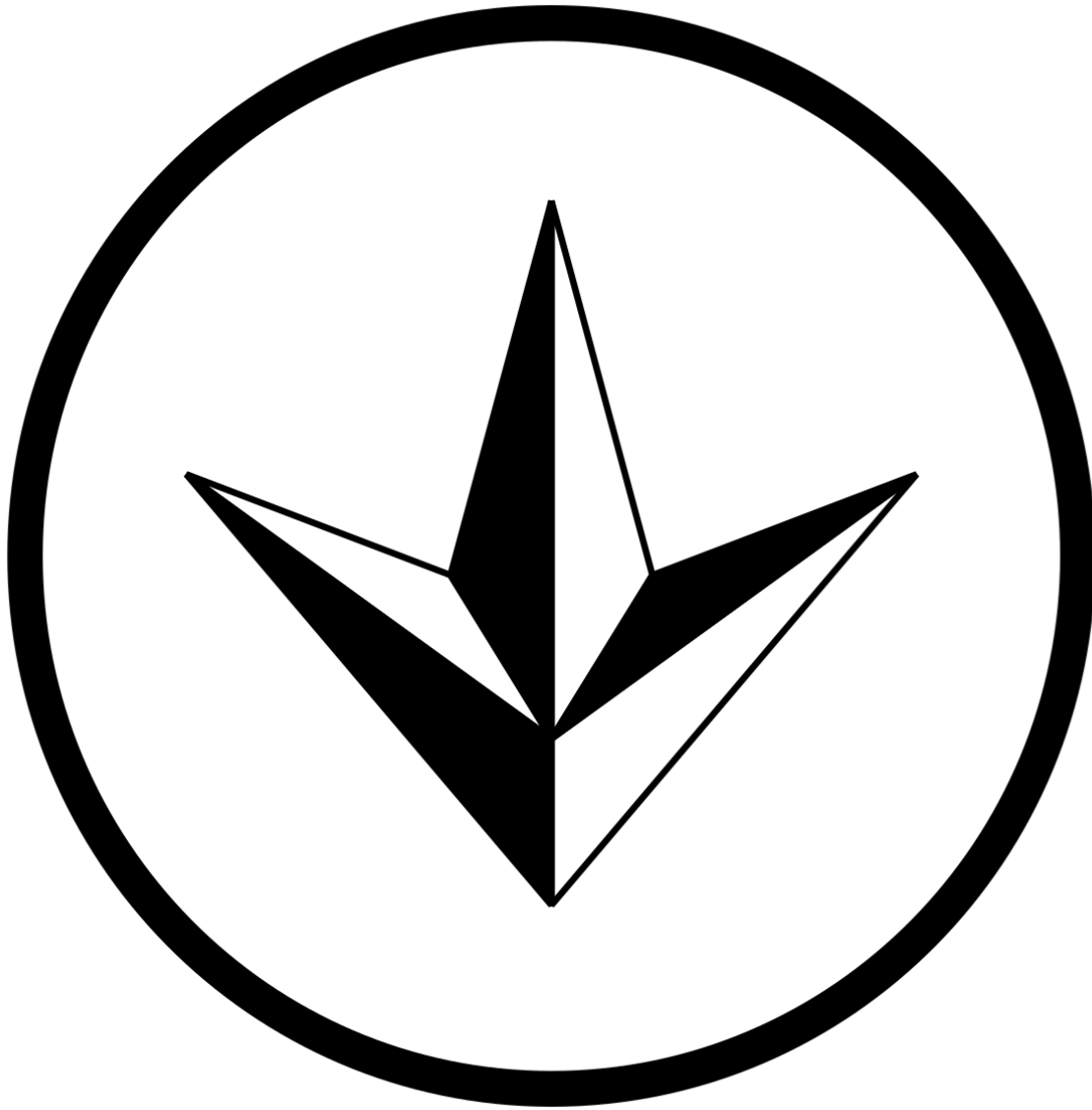
- **рекомендовані документи**
 - **Г.1 (рекомендації/посібники)**
 - методичні настанови, посібники й рекомендації, що не мають імперативного характеру, але системно використовуються як коди усталеної практики та довідкові матеріали, особливо коли на них посилаються обов'язкові норми

Клас Д

- **кошторисні норми та правила**
 - **Д.1 (нормування)**
 - загальні правила ресурсно-кошторисного нормування, термінологія, структура витрат, принципи визначення вартості
 - **Д.2 (кошториси)**
 - власне кошторисні норми, методики та настанови

Технічні регламенти – державні акти, затверджені КМУ за аналогією з європейськими директивами, які встановлюють обов’язкові вимоги до окремих груп продукції чи процесів.

Державні стандарти (ДСТУ)
розробляє національний орган
стандартизації. У будівництві існують
численні ДСТУ, що задають вимоги до
якості матеріалів, методів випробувань,
термінології тощо. На практиці
більшість ДСТУ у будівництві носять
рекомендований характер. Згідно з
чинним правом, їх застосування
добровільне, якщо тільки **не вказано**
інше.

Окрему категорію становлять **стандарти підприємств (СП)** – нормативні документи, які розробляються на окремому підприємстві для власних потреб. Такі стандарти застосовуються **лише на тому підприємстві** (та, за потреби, на його дочірніх підприємствах або в об'єднаннях, які їх затвердили).

